

PROTOKOLL



Datum
2024-05-24

Diariernr
24/00270-2

Camilla Norberg, 070-231 83 20

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2024-05-24

Tid: 10.00 – 14.09
Datum: 2024-05-24
Plats: Lokal Corner, Medborgarhuset
Ånge

Närvarande ledamöter:
Se Tjänstgöringslistan

Närvarande tjänstemän:

Thomas Olsson	Sofia Söderberg § 55-56	Göran Anger § 55-57
Camilla Norberg	Helén Lundahl § 56-57	Eva Westin § 55
Henric Hedenqvist	Christin Borg § 55-56	

Övriga närvarande:

Mathias Sundin § 56
Jerome Bout § 56

Justerare:

Hans Forsberg (C) § 44-61, 63-64	Sara Nylund, ordförande § 44-61, 63-64	Eva Mörk Månsson (S), ordförande § 62
John Åberg (S), § 62		

Tid för justering:

2024-05-28

Underskrifter

Se sista sidan

Justering av protokollet sker med BankID

ANSLAG/BEVIS

Justering av förbundsdirektionens protokoll har tillkännagivits genom anslag på Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns anslagstavla på www.dintur.se.

Sammanträdesdatum

2024-05-24

Anslaget uppsatt den

2024-05-28

Anslaget nedtas den

2024-06-19

Förvaringsplats för protokollet

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns förvaltning

Camilla Norberg, Stabsadministratör

PROTOKOLL

Medlem Namn	När- varo	Tjg. Ers	Jäv §	Reservation §					Omröstning		Anteckning Justerare Tjänstgör T.o.m. Tjänstgör Fr.o.m.
									Ja	Nej	
Region Västernorrland											
Ordinarie											
Sara Nylund (S)	X		§ 62								Ordförande § 44-61, 63-64
Henrik Sendelbach (KD)	X		§ 62								Vice Ordförande
Region Västernorrland											
Ersättare											
Kristina Eriksson (C)											
Per Gybo (SJVP)	X	§ 62									
Örnsköldsvik											
Ordinarie											
Andreas Jansson (C)	X		§ 62								
Örnsköldsvik											
Ersättare											
Carolina Sondell (S)											
Kramfors											
Ordinarie											
Malin Svanholm (S)											
Kramfors											
Ersättare											
Jon Björkman (V)	X	X	§ 62								
Härnösand											
Ordinarie											
Knapp Britta Thyr (MP)	X		§ 62								
Härnösand											
Ersättare											
Per-Eric Norberg (C)	X	§ 62									
Sundsvall											
Ordinarie											
Hans Forsberg (C)	X		§ 62								Justerare § 44-61, 63-64
Sundsvall											
Ersättare											
Sven Bredberg (M)	X	§ 62									
Timrå											
Ordinarie											
Stefan Dalin (S)											
Timrå											
Ersättare											
Tony Andersson (M)											
Ånge											
Ordinarie											
Eva Mörk Månsson (S)	X										Ordförande § 62
Ånge											
Ersättare											
Stig Malmberg (SD)											
Sollefteå											
Ordinarie											
Johan Andersson (C)											
Sollefteå											
Ersättare											
John Åberg (S)	X	X									Justerare § 62

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

PROTOKOLL

§ 57. Inriktningsbeslut inför upphandling Busstrafik 2027

Förslag till
inriktningsbeslut
för upphandling
Busstrafik 2027

Förbundsdirektionen beslutar

att skrivelsen *Förslag till inriktningsbeslut för upphandling Busstrafik 2027* utgör grunden för fortsatt arbete med upphandlingsdokument för myndighetens upphandling av busstrafik med trafikstart i december 2027,

att uppdra åt förbundsdirektören att ingå överenskommelse med de förbundsmedlemmar som så önskar om upphandling av skolskjutstrafik med buss eller mindre fordon, med trafikstart i december 2027,

att uppdra till förbundsdirektören att föra dialog med Hemab och medlemskommunerna kring förutsättningarna för användandet av biogas inför kommande bussupphandling.

Bakgrund

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län har tagit fram förslag till inriktning av fortsatt arbete med upphandlingsdokument för upphandling av busstrafik med trafikstart i december 2027, samt förslag till förbundsmedlemmarna om att ingå överenskommelse med kollektivtrafikmyndigheten om upphandling av skolskjutstrafik med buss med trafikstart i december 2027.

I oktober 2023 annonserades upphandlingen enligt EU:s kollektivtrafikförordning. Den femte februari 2024 hemställde Kollektivtrafikmyndigheten till medlemskommunerna om att senast 12 april anmäla intresse och senast 30 september besluta om att ingå överenskommelse om upphandling av skolskjuts med buss. Kommunerna Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Ånge och Örnsköldsvik har anmält intresse.

Den 12:e april skickades inbjudan om SiU (Samråd inför upphandling) till Trafikföretag med planerat mötesdatum den 30:e maj.

Myndighetens bedömning

Fortsatt arbete med upphandlingsdokument underlättas genom att förbundsdirektionen beslutar om inriktning inför framtagning av slutliga upphandlingsdokument. Avsikten är att inleda upphandlingsförfarandet med en inbjudan till anbudsansökan i oktober 2024 och att direktionen fattar beslut om genomförande av upphandlingen vid direktionens möte i december. Därefter kan anbudsinbjudan offentliggöras. Utifrån att trafikföretagens synpunkter bör inhämtas via SiU och att trafikförsörjningsprogrammet ännu inte antagits, är underlaget i vissa delar av översiktlig karaktär.

Förvaltningen avser återkomma till Direktionen med förslag till mer specifika ställningstaganden i vissa frågor innan slutligt beslut ska fattas om genomförande av upphandlingen.

Föredragande:

Helén Lundahl, processledare.
Göran Anger, senior rådgivare.

Yrkande:

Knapp-Britta Thyr (MP) yrkar på att lägga till att-satsen:

att uppdra till förbundsdirektören att föra dialog med Hemab och medlemskommunerna kring förutsättningarna för användandet av biogas inför kommande bussupphandling.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

PROTOKOLL

Förbundsdirektionen beslutar enhälligt att lägga till att-sats enligt Knapp-Britta Thyrs yrkande.

Expedieras till:

Kommunalförbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Missiv 2024-05-08 Inriktningsbeslut inför upphandling Busstrafik 2027

TJÄNSTESKRIVELSE**Handläggare**

Göran Anger / Helén Lundahl
070-824 46 48 / 073-059 76 44

Datum

2024-05-13

Diarienum

23/00433

Förslag till inriktningsbeslut för upphandling Busstrafik 2027

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Innehållsförteckning

1	Inledning och bakgrund	3
2	Beslutsprocess och tidplan	3
3	Inriktningsbeslut	5
3.1	Allmänt	5
3.2	Mål för upphandlingen och avtalen	5
3.3	Upphandlingsförfarande	6
3.4	Trafikområden, trafikuppdrag och trafikutbud – nuvarande situation.....	6
3.5	Bussgods	7
3.6	Trafikområden, trafikuppdrag och trafikutbud Busstrafik 2027	7
3.7	Avtalstid.....	9
3.8	Bussgods i norr	9
3.9	Skolskjuts med buss.....	10
3.10	Tillgänglighet funktionsvariationer	11
3.11	Fordonskrav och drivmedel	12
3.12	Fordonsteknik	12
3.13	Infrastruktur	16
3.14	Resecentrum, bytespunkter och hållplatser.....	16
3.15	Övriga lokalfrågor.....	16
3.16	Kris, beredskap och säkerhetsskyddslagstiftning	16
3.17	Arbetsrättsliga villkor, arbetsplatskontroller och verksamhetsövergång.....	17
3.18	Sanktionerna mot Ryssland och Belarus.....	18
3.19	Affärsmodell och pris- och ersättningsmodell.....	18
3.20	Kvalificeringskrav.....	19
3.21	Kombinationsanbud	19
3.22	Anbudsutvärdering.....	19

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriegatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

1 Inledning och bakgrund

Efter att ha förlängts, löper nuvarande trafikavtal för buss till dec 2027. En ny trafikupphandling behöver inledas. Under denna och föregående mandatperiod har kommunalförbundet tillsammans med medlemmarna arbetat med att utforma en ny förbundsordning och finansieringsmodell. Samtidigt har förslag till ett nytt trafikförsörjningsprogram utarbetats. Innehållet i den nya förbundsordningen och i trafikförsörjningsprogrammet påverkar hur upphandlingen ska utformas.

Nuvarande tidplan för trafikförsörjningsprogrammet är att det efter remittering ska överlämnas till direktionen för antagande i september. I det fall trafikförsörjningsprogrammet då innehåller ställningstaganden som avviker mot inriktningsbeslutet kan det behöva prövas på nytt av Direktionen.

2 Beslutsprocess och tidplan

Då genomförande av upphandling beslutas av kommunalförbundets direktion bör det säkerställas att viktiga vägval kommer upp tidigt i beslutsprocessen. Besluten föreslås därför fattas i två steg.

1. Inriktningsbeslut som anger ramarna för upphandlingen, tidplanen, mål, affärsmodell, preliminär indelning i trafikområden och trafikuppdrag, fordonskrav, miljökrav, pris- och ersättningsmodell och modell för utvärdering av anbud.
2. Genomförandebeslut som innehåller beskrivning av trafikområden, pris- och ersättningsmodell, fordonskrav och miljökrav och avtalsmodell.

Genomförandebeslutet innebär ett uppdrag till kollektivtrafikmyndigheten att genomföra upphandling och ingå avtal med trafikföretag om utförande av allmän kollektivtrafik för myndigheten och berörda medlemmar.

TJÄNSTESKRIVELSE

Upphandlingsprojektets tidplan framgår nedan. Tidplanen baseras på att det bör finnas minst 1,5 år för trafikföretaget att förbereda sig. I detta ingår bl a att få fordon levererade i tid till trafikstarten i december 2027. Ett lagakraftvunnet beslut bör föreligga senast i juni 2026.

Uppgift	Tidpunkt	Status
Annonsering enligt EU:s kollektivtrafikförordning	Oktober 2023	klar
Anmälan deltagande skolskjutsupphandling med buss	April 2024	klar
Inriktningsbeslut direktionen bussupphandling	Maj 2024	
Samråd inför upphandling (SiU) bussföretag gemensamt	2024-05-30	
Samråd inför upphandling - tema tillgänglighet funktionsnedsatta	Juni 2024	
SiU medlemmar	Sep 2024	
SiU med företag separat	Sep 2024	
Inbjudan ut om att ansöka för deltagande i upphandling	Oktober 2024	
Medlems beslut om deltagande i skolskjuts med buss	2024-09-30	
Direktionens beslut att upphandla skolskjuts med buss och allmän kollektivtrafik med buss	December 2024	
Anbudsinvitan	December 2024	
Anbudsräkning	jan - jun 2025	
Utvärdering och förhandling	jun 2025 – dec 2025	
Beslut om Trafikplikt	jun 2025 – nov 2025	
Tilldelningsbeslut	Dec 2025	
Reservtid överprövning 6 mån	Jan - jun 2026	
Lagakraftvunnen tilldelning	Jun / jul 2026	
Förberedelseid operatör och KTM mfl	Juni 2026 - dec 2027	
Trafikstart	12 dec 2027. (Andra söndagen i december)	

Enligt lag (2010:1065) om kollektivtrafik får ett avtal om allmän trafik inte ingås för en ny avtalsperiod utan att ett nytt beslut om allmän trafikplikt fattats.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

3 Inriktningsbeslut

3.1 Allmänt

Upphandlingen ska benämnas Busstrafik 2027.

Utgångspunkt för detta inriktningsbeslut är den förbundsordning som antagits av samtliga medlemmar och vision, mål och trafikprinciper enligt förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram som planeras behandlas av direktionen i september 2024.

Trafikförsörjningsprogrammets förslag innebär bland annat att kollektivtrafiken i Västernorrland ska utvecklas till ett system med kombinerad mobilitet. I samverkan med andra aktörer erbjuds ett modernt och behovsanpassat utbud som lockar en större andel att välja kollektivtrafiken framför andra resesätt. Visionen: Tillsammans reser vi smartare – fångar det fundamentala i varför fler borde välja kollektivt resande. De tre målområdena; växande region, nöjd resenär och hållbart samhälle, fångar kollektivtrafikens breda uppgift för såväl samhällsnivå som individnivå.

3.2 Mål för upphandlingen och avtalen

Effektmål för upphandlingen är att:

- Trafiken ska bidra till att uppfylla trafikförsörjningsprogrammets inriktningsmål med vägledning av de nio ledorden.
- Busstrafik 2027 ska resultera i ett trafikupplägg baserat på det nya trafikförsörjningsprogrammets fem principer
- Minskad klimatpåverkan och partikelutsläpp genom uppfyllnad av lagkraven och ambitionsnivåer utöver dessa
- I möjligaste mån tillvarata synergier mellan allmän kollektivtrafik och skolskjutstrafik
- Möjliggöra förändringar av trafiksystemet m h t eventuella framtida satsningar på flextrafik och anropsstyrd allmän kollektivtrafik
- Öppenhet för teknisk innovation

Projektmål för upphandlingsprocessen är att:

- Upphandlingen ska väcka intresse och resultera i anbudslämnande hos möjliga anbudsgivare
- Fungerande konkurrensutsättning
- Upphandlingsunderlagen ska uppfattas som tydliga och överskådliga och eventuell överprövning ska inte vinna framgång
- Tilldelningsbeslut senast under kvartal tre (3) 2025 och avtal tecknade med trafikföretag senast 2 år innan trafiken startar i tidtabellskiftet dec 2027
- Tid för planering och förberedelse ska leda till en väl fungerande trafikstart

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

3.3 Upphandlingsförfarande

Ett förhandsmeddelande enligt EU:s kollektivtrafikförordning offentliggjordes 2023-10-06. Upphandlingsförfarandet får därmed inledas tidigast 2024-10-06.

Upphandlingen genomförs som ett förhandlat förfarande med föregående annonsering enligt lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF).

I ett första steg ansöker företag om att få delta genom att lämna de uppgifter som begärs (kvalificering). De anbudssökande som bjuds in får i ett andra steg lämna anbud som ligger till grund för eventuella efterföljande förhandlingar. Förbehåll görs för att utan förhandling tilldela ett kontrakt på grundval av ett ursprungligt anbud.

I inbjudan till anbudsgivning görs vidare förbehåll för möjligheten att avbryta upphandlingen av ett eller flera kontrakt om det i övrigt finns sakliga skäl.

3.4 Trafikområden, trafikuppdrag och trafikutbud – nuvarande situation

3.4.1 Nuvarande trafikområden

Av trafikbokslutet framgår den nuvarande indelningen i avtalsområden, linjer, resande, produktion, ersättningsnivåer och biljettintäkter. För närvarande finns 19 olika avtalsområden och 18 av dessa ska upphandlas. I tidigare upphandling fanns förutsättningar att lägga anbud på ett avtalsområde men även att lägga kombinationsanbud omfattande flera avtalsområden. För de små områdena kom inga separata anbud utan det vara kombinationsanbud som lämnades. Kombinationsanbud innebar ett lägre pris och lägre kostnader för trafiken.

Avsikten med fler avtalsområden var att ge mindre trafikföretag förutsättning att lämna anbud. Det skedde i begränsad omfattning. Under avtalsperioden har antalet avtalsparter minskat genom uppköp. För närvarande har KTM avtal med två trafikföretag som hanterar sammanlagt 18 avtalsområden. Båda har underentreprenörer för viss trafik.

Stadstrafiken ligger idag i separata avtal. Samtidigt finns landsbygdslinjer i andra avtal som samtidigt trafikerar delar av tätorten. På vissa landsbygdslinjer tillåts av- eller påstigning i tätorten, på andra linjer finns begränsningar. I fyra av trafikavtalsområdena ingår endast en linje, det är trafikområden som helt eller delvis finansieras av Region Västernorrland.

Linje 40 som upphandlats av Jämtland ingår inte i denna upphandling.

3.4.2 Nuvarande trafikuppdrag

År 2023 trafikerades länet av 113 busslinjer som tillsammans producerade 12 774 582 vagnkilometrar till en bruttokostnad av 553 484 867 kronor. Antalet registrerade

TJÄNSTESKRIVELSE

påstigande uppgick till 9 062 749. Av de registrerade resorna var 24% skolkortsresor. Andelen skolresor är i verkligheten högre än vad statistiken visar då det sker skolresor på rabatterade barn- eller ungdomskort i kommuner. I Örnsköldsviks kommun är ca 60 % av alla resor en resa på ungdomskortet och 1 procent av alla resor är skolkortsresor. Av hela produktionen omfattar stadstrafikavtalen i Sundsvall, Härnösand och Örnsköldsvik ca 4,5 miljoner producerade kilometer fördelade på ca 351 000 turer. I vissa av trafikavtalen förekommer turer med bussgodis på vissa linjer. Sedan trafikstarten 2014 har indexuppräknningen gett en kostnadsökning med ca 43 %.

3.5 Bussgods

Förbundsdirektionen beslutade den 6 dec 2023 (§165) att förvärva 1/3 av aktierna i Bussgods i Norr AB enligt lämnat erbjudande. Köpeskillingen inkl. aktieägartillskott på 1,5 miljoner kronor beräknas uppgå till ca 3,49 miljoner kronor. Det innebär att bussgodstransporterna i nuvarande avtal fortsätter i ny regi.

För 2023 har intäkterna från bussgods redovisats enligt följande för Västernorrlands busstrafik.

Linje	Antal sändningar Västernorrland	Intäkt till KTM
30	19	511,00 kr
40	781	Ersättning direkt till bussföretaget
90	0	0
142		0
104 Omfattar flera linjer ffa inom Örnsköldsvik	1588	85 682,69 kr
191	80	5458,73 kr
331	1233	87 660,98 kr
Summa intäkter		179 313,40 kr

Det finns idag sju bussar med godsutrymme i trafik.

3.6 Trafikområden, trafikuppdrag och trafikutbud Busstrafik 2027

3.6.1 Trafikområden Busstrafik 2027

Möjligheten att lämna kombinationsanbud i upphandlingen 2014 visade att kostnaderna minskade när avtalspaketen blev större. Större avtalsområden ger flexibilitet inom avtalen för trafikföretag och med färre avtal att följa upp minskar de administrativa insatserna för avtalsuppföljning och ekonomihantering både hos trafikföretag och KTM.

Utformningen av trafikområden föreslås utgå från förutsättningar att skapa kostnadseffektiva trafikområden som skapar intresse från fler anbudsgivare. En ökad konkurrens i detta skede bidrar till att begränsa trafik kostnaderna. Det kan i sin tur ge möjlighet till ett högre trafikutbud.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Den nya förbundsordningen och kostnadsfördelningsmodellen ger tillsammans med det nya trafikförsörjningsprogrammet förutsättningar för ett gemensamt samordnat förhållningssätt för trafikeringen i Västernorrland. Indelningen i trafikområden kan styras av frågor som förutsättningar till depåer, fordonskrav, effektiva trafikupplägg och trafikvolymerna snarare än av vem som finansierar trafiken. Medlemmars finansiering av linjer och turer blir en intern fråga för kommunalförbundet.

Som jämförelse kan nämnas att Region Gävleborg har tre avtalsområden för buss. Ett för stadstrafiken i Gävle och ett vardera för Gävleborg och Hälsingland. Region Dalarna har 6 trafikområden redovisade i sitt trafikförsörjningsprogram. Västra Götalandsregionen har 13 gällande bussavtal, tre flextrafikavtal samt nio avtal för sjötransporter.

En orsak till att ha flera avtalsområden är att det blir möjligt att handla upp några åtgångar. Det är en modell som resulterar i att upphandlingskompetensen upprätthålls. I Västernorrland upphandlas all busstrafik samtidigt. Fördelen med detta är att förändringar i teknik, systemkrav, fordonskrav mm kan genomföras samlat för hela trafikutbudet. Behov av att dela upp upphandlingen i olika trafikområden baseras då på andra faktorer.

I nuvarande avtal finns möjlighet till underentreprenörer. Det bör vara möjligt även i kommande trafikavtal.

Med utgångspunkt i den nya förbundsordningen och kostnadsfördelningsmodellen där det gemensamma trafikutbudet blir större bör antalet avtalsområden kunna minska jämfört med tidigare upphandling. Ställningstagande avseende antal avtalsområden och deras utformning bör ske efter att samråd inför upphandling (SIU) genomförts med möjliga anbudsgivare.

3.6.2 Trafikuppdrag och trafikutbud – Busstrafik 2027

Kollektivtrafiken i Västernorrland ska formas om utifrån den nya modellen med trafikprinciper, trafiktyper och utbudsnivåer. Syftet är att på sikt tillskapa ett jämlikt, attraktivt och behovsstyrt upplägg som ökar det kollektiva resandet. Förslaget till trafikuppdrag och trafikutbud baseras på det trafikförsörjningsprogram som för närvarande remissbehandlas och som planeras för beslut av direktionen i september 2024.

I det fall det antagna programmet, på avgörande punkter, avviker från nuvarande förslag, kan inriktningsbeslutet behöva omprövas av förbundsdirektionen. Upphandlingens tidplan baseras dock på att trafikförsörjningsprogrammet antas i september då pågående arbete med trafikupplägg och trafikbeskrivningar utgår från föreslagen i trafikförsörjningsprogrammet.

Med utgångspunkt från ovanstående styrdokument föreslås trafikuppdraget och trafikutbudet bygga på trafikförsörjningsprogrammets vision, tre målområden och följande fem principer.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriegatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

- Behovsstyrt – trafiken dimensioneras utifrån befolkningsunderlag, arbetsplatser, servicepunkter samt andra större målpunkter
- Jämlikt – orter av samma storlek ska ha likvärdigt kollektivtrafikutbud oavsett var de ligger i länet
- Modernt – kollektivtrafiken ska moderniseras genom digitalisering, innovation samt nya fordons- och trafikeringsupplägg (exempelvis anropsstyrd närtrafik på landsbygden)
- Effektivt – Kollektivtrafiksystemet ska så långt som möjligt utformas för att kunna maximera samordningen av olika resebehov och målgrupper inom såväl allmän kollektivtrafik som särskilda persontransporter
- Utbyggbart – enskild medlem kan utöver omfattningen av det gemensamma kollektivtrafiksystemet köpa till billigare eller mer omfattande trafik så länge upplägget är förenligt med gällande trafikförsörjningsprogram

En utgångspunkt är att trafikutbudet i stort beräknas motsvara nuvarande utbud.

Förändringar kan ske på enskilda linjer och utbudsnivåer utifrån trafikprinciperna. I det fall ambitionsnivån ska höjas eller sänkas bör direktionen fatta beslut om detta.

3.7 Avtalstid

Vid bestämning av avtalets längd ska hänsyn tas till bland annat följande.

- Enligt EU:s kollektivtrafikförordning får avtalstiden för busstransporter där trafikföretaget tillhandahåller fordonen som huvudregel vara högst 15 år.
- Avtalstiden bör motsvara den ekonomiska livslängden för att minska riskpremier i priset på grund av trafikföretagets restvärdesrisk för fordonen
- Elbussar bedöms ha längre ekonomisk livslängd än konventionella fordon när det gäller själva fordonet, men bedöms behöva batteribyten efter 6–8 år.
- Det är önskvärt att de avtal som ingås har samma löptid.
- Möjligheterna att vidmakthålla status på konventionella fordon under en avtalstid på upp till 15 år ska beaktas.
- Om avtalstiden förknippas med en option bör den vara ensidig och vara högst två år (1+1 år).

Innan avtalstiden bestäms bör trafikföretagens syn på avtalstid inhämtas i samband med samrådet inför upphandling. Avsikten är därför att inför genomförandebeslut återkomma i frågan.

3.8 Bussgods i norr

Medlemmarnas och förbundsdirektionens beslut om att kommunalförbundet blir delägare i Bussgods i norr AB kommer att påverka innehållet i upphandlingen och trafiken. Dialog förs med bolaget om förutsättningar för bussgodslieferanser på olika transportsträckor inför upphandlingen samt bussgodshanteringens konsekvenser för fordon, förare och

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

trafikplanering. Av ägardirektivets punkt 5 framgår att Bussgods verksamhet så långt möjligt ska bedriva transporter i den allmänna kollektivtrafiken, på persontrafikens villkor.

För att klara trafikförsörjningsprogrammets tillgänglighetskrav för funktionsnedsatta behöver godsrumsbussar som har högt insteg, förses med hiss, och rullstolsplats. För närvarande används sju godsrumsbussar i Västernorrland. Särskilda bussgodsfordon innebär i sig ökade fordonskostnader i upphandlingen, därtill kommer tillgänglighetsanpassningen av dem.

Enligt samverkansavtalet ska ersättningen från Bussgods i norr under 2024 utgöra 19% av varje godsintäkt där transport skett med fordon i linjetrafik. Ersättningsnivån ska fastställas på årsstämman och ambitionen är en ersättningsnivå på 20–25 %. Beräknat på utbyte av nuvarande sju godsrumsbussar behöver ersättningsnivån till kommunalförbundet uppgå till uppskattningsvis ca 2,5 miljoner kronor per år under 10 år om den ska täcka de ökade kostnaderna för godsrumsbussarna.

Under 2023 erhöll KTM ca 200 tkr i ersättning för godstransporter med fordon i linjetrafik. För att täcka de ökade kostnaderna för godsrumsbussar behöver således KTM:s intäkter från godstransporter med fordon i linjetrafik bli mer än tio (10) gånger större, vilket bedöms som orealistiskt.

Dialog pågår med Bussgods i norr om hur godstransporterna ska fungera i kommande trafikavtal samt vilka fordonsbehov som finns. Behovet av antalet godsrumsbussar kan komma att minska. Om så är fallet bedöms intäkterna behöva uppgå till minst 600 000 – 1 000 000 kronor per år för att täcka kostnadsökningen för fordonen.

3.9 Skolskjuts med buss

Kommunerna har ansvaret för skolskjuts. Det är inte ovanligt att det är samma trafikföretag som utför skolskjutstransporter med buss och den allmänna kollektivtrafiken i kommunen. Att samordna upphandlingarna innebär att fordonsutnyttjandet kan öka och det kan sänka totala priset.

Kommunernas skolskjutstrafik kännetecknas av snabba förändringar då den är direkt anpassad efter de elever som för tillfället är berättigade till skolskjuts. Skolskjutsavtal kan upphandlas av KTM men avtalen bör ingås mellan trafikföretaget och respektive kommun som också bör svara för förvaltning och administration av avtalen under deras löptid.

KTM har tillfrågat medlemmarna om de har intresse av samordning. Kommuner som anmält intresse är; Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Örnsköldsvik och Ånge. KTM kommer ta fram upphandlingsunderlag i samverkan med dessa och avtal bör tecknas om samordning av upphandling.

TJÄNSTESKRIVELSE

3.10 Tillgänglighet funktionsvariationer

I Bussbranschens statistik-rapport för 2022 redovisas bland annat utvecklingen av andelen fordon med låggolv, ramp/lift och rullstolsplatser. På nationell nivå ligger andelen fordon med låggolv på knappt 75%, fordon med ramp/lift på 88% och mer än 90% av fordonen har rullstolsplats. Dessa nivåer har gällt sedan 2015. I Västernorrland har 47% av fordonen låggolv eller låggolvsentré.

I förslaget för trafikförsörjningsprogram finns ambitionen att höja tillgänglighetsanpassningen för personer med funktionsvariationer. Sådana åtgärder är bra för många andra grupper, tex barn och äldre. En förbättrad tillgänglighet i den allmänna kollektivtrafiken och införande av andra anpassade och flexibla trafikmodeller kan minska behovet av särskilda transporter som färdtjänst och sjukresor.

Genom att i upphandlingen utgå från trafikförsörjningsprogrammet målsättning för tillgänglighet kommer tillgängligheten till kollektivtrafiken i Västernorrland att avsevärt förbättras

3.10.1 Målsättningar tillgänglighet i förslag till trafikförsörjningsprogram

Insatsområde	Mål	Utfall år				
		2024	2025	2026	2028	2030
Fordon	Andel tillgänglighetsanpassade tåg- och bussfordon	47%	47%	47%	100%	100%
Infrastruktur	Andel tillgänglighetsanpassade hållplatser med fler än 20 påstigande per dygn	40%	45%	50%	60%	70%
Information	Information om tillgänglighetsnivå per linje på webb samt i mobilapp	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja
Information	Andel bussfordon med invändigt hållplatsutrop	27%	27%	27%	100%	100%
Kompetens	Genomförda kompetensinsatser för förvaltning och trafikbolag per år	0	2	2	2	2
Dialog	Genomförda brukarråd med intresseorganisationer per år	1	2	2	2	2

I Trafikförsörjningsprogrammets bilaga 2 – plan för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning - definieras kraven på tillgänglighetsanpassade fordon

- Fordon med låggolv/ låggolvsentré, alternativt fordon med normalgolv och lift
- Fordon med plats för rullstol samt platser för personer med funktionsnedsättning
- Fordon med in – och utvändigt audiovisuell information
- Fordon i övrigt specialiserade enligt Bus Nordic

Ska målet om 100 % uppnås behöver kraven omfatta samtliga fordon i upphandlingen.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Trafikförsörjningsprogrammet omfattar även förslag på årliga kompetensinsatser om funktionsvariationer och tillgänglighet för såväl förvaltningen som trafikutövarna, samt en ökad dialog med intresseorganisationer. Hur modellen för kompetensinsatser ska utformas bör redovisas i upphandlingsunderlagen.

3.11 Fordonskrav och drivmedel

3.11.1 Fordonsklasser

För att kraven på tillgänglighet ska uppfyllas bör trafiken utföras med fordonsklasser som har låggolv eller låggolvsentré, klass I och klass II, där klass I är stadsbussar.

I trafikavtal där bussgods ska transporteras finns i vissa fall behov av fordon med bussgodsutrymme. Dessa är i klass III. De fordonen behöver förses med rullstolsplats och hiss / lift för att klara kraven på tillgänglighet. Eftersom bussar flyttas runt i omloppen så påverkas tillgängligheten kraftigt om vissa fordon inte uppfyller kraven. Det går inte att med full säkerhet veta vilket fordon som rullar på en specifik tur. Ur ekonomisk synpunkt behöver inköpta bussar användas på linjer och turer som inte transporterar gods för att nyttjas fullt ut.

I flera trafikavtal förekommer idag förstärkning i peak, det finns även situationer där resenärer blir frånåkta och det finns synpunkter på att det är för trångt i bussarna. För avtalsområden som har dessa problem bör särskild vikt läggas på fordon som kan ta ett högt antal samtidiga passagerare. Det kan minska behovet av dubbling/förstärkning. Möjligheten till snabb- av och påstigning har också betydelse för tidhållningen, framför allt i peak. Fordon med låggolv ger snabbare av- och påstigning och fordon där avstigning kan ske i fler än en dörr ger ett snabbare flöde.

Fordonskrav kommer i upphandlingen att specificeras utifrån bilaga Bus Nordic.

3.12 Fordonsteknik

För fordonsteknik finns standarder framtagna och redovisade i Bus Nordic.

I och med upphandlingen finns möjlighet att införa:

- Styrning av trafikljus i städer för prioritering,
- Mätning av samtidigt antal passagerare, för bedömning av förstärkningsbehov. Denna statistik visar även avstigningar och kan stämmas av mot antal viserade biljetter.
- Audiovisuell utrustning
- Möjlighet för trygghetskameror i buss

Utifrån Trafikförsörjningsprogrammets krav om tillgänglighet bör alla fordon vara utrustade med audiovisuell teknik. Att ange teknikkraV redan i upphandling så att fordonen levereras utrustade är mer kostnadseffektivt än att i senare skede komplettera fordonen.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Kraven utformas så att fordonstekniken fungerar tillsammans med Kommunalförbundets realtidsinformations- och trafikledningssystem, Consat.

3.12.1 Design



Bilderna visar bussdesign för olika RKM.



Bussarna bör representera och tydliggöra varumärket. Att Din Turs bussar har likartat utseende ger igenkänning och resenären vet att det är ett fordon i allmän kollektivtrafik. Även omfattningen av trafiken blir synlig. Kommunalförbundets grafiska profil och profilering av fordonen behöver revideras inför upphandlingen. Lackning och stripning av fordonen mm ska kunna kostnadsberäknas i upphandlingen.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

3.12.2 Depåer

Kommunalförbundet har genomfört en kartläggning av depåer i Västernorrland.

Depåer och uppställningsplatser är utgångspunkter i kollektivtrafiken och läget styrs utifrån strategiska avvägningar. Den geografiska positionen av depån eller uppställningsplatsen är avgörande för kostnaderna då tid och sträcka för tomkörning mellan depå och olika linjers start- och slutpunkter påverkar tim- och kilometerkostnaderna för trafiken. Ett bra geografiskt läge är ett kostnadseffektivt läge.

Depåutredningen redovisar behovet av laddinfrastruktur i de fall eldrift blir alternativet. Utredningen visar även att det både av säkerhetsskäl och behov av att spara yta inte bör finnas mer än två drivmedel i en depå. En depå bör därför inte ha både biogas, el och HVO.

För närvarande används 14 depåer och drygt 20 olika uppställningsplatser i Västernorrland. Depåerna i Ånge, Sundsvall och Örnsköldsvik är offentligt ägda. Depåerna i Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Timrå och Torpshammar ägs av bussentreprenören Byberg & Nordin. Övriga depåer hyrs av privata fastighetsägare.

För offentligt ägda depåer kan anvisning ske i upphandlingen och kostnader för detta kan redovisas. I övriga fall blir det en fråga för entreprenören att finna depåläge och kostnadsberäkna lokalkostnader för anbudet. Avsaknad av offentligt ägd depå kan innebära en påverkan av såväl på priser som antalet anbud för vissa trafikområden.

3.12.3 Miljökrav och drivmedel

3.12.3.1 Miljökrav

Miljökrav avseende fordon i upphandlingen styrs av lag (2011:846) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa tjänster inom vägtransportområdet. Lagen syftar till att främja och stimulera marknaden för rena och energieffektiva fordon och till att förbättra transportsektorns bidrag till Europeiska unionens gemensamma miljö-, klimat- och energipolitik. Lagen genomför EU:s så kallade Clean Vehicle direktiv och anger en lägsta nivå vad gäller krav på rena och utsläppsfria fordon.

När det gäller tunga bussar så gäller lagen bara för klass I och klass A bussar. Det är de bussarna som används i stadstrafik. Bussar i landsbygdstrafik är antingen klass II, med låggolv / låggolvsentré eller klass III och omfattas inte. I lagen anges att andelen rena och utsläppsfria fordon ska beräknas på antalet fordon i upphandlingen. Den beräkningen ska då göras på antalet klass I och klass A fordon som ingår i avtalen.

Lagen är indelad i två referensperioder och tidpunkten för avtalsskrivning avgör vilken period som gäller. För denna upphandling är det den första referensperioden som gäller eftersom avtal planeras tecknas under 2025.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Upphandlingsmyndigheten har tagit fram förslag på kriterier för miljökrav i olika upphandlingar. Bland kriterierna finns krav på miljöledningssystem. Ett sådant system kan bidra till att trafikföretaget återkommande följer upp och arbetar för att minska sin klimatpåverkan, samt att det redovisas till upphandlande myndighet. Redovisning av statistik över utsläpp och produktion sker i dag i fordonsdatabasen Frida. För att kunna följa och analysera verksamhetens miljöpåverkan även i kommande upphandling bör krav på redovisning ingå i upphandlingen. Andelen miljöfordon och dess förbrukning/nyttjande ska årligen redovisas till Transporstyrelsen av KTM.

3.12.3.2 Drivmedel

I nuvarande trafikavtal finns, enligt fordonsdatabasen Frida, ca 270 registrerade dieselbussar. Av dessa är 90 Euroklass 5 och 180 Euroklass 6. Sammanlagt finns fem registrerade elbussar, tre i Sundsvall, en i Sollefteå och en i Härnösand. Samtliga elbussar har enligt redovisade uppgifter använts mycket lite.

Av samtliga fordon så finns idag drygt 85 bussar i stadstrafik, klass I (samt tre i klass A). Det är dessa klasser som omfattas av den ovannämnda lagen.

En ren buss är en buss som drivs med (el), laddhybrider, vätgas, biodrivmedel, fordonsgas, gasol, syntetiska och paraffiniska drivmedel. Utsläppsfri buss innebär idag el -eller vätgas som drivmedel.

Det är en relativt låg andel av fordonsflottan som utifrån lagen behöver drivas med el. Men med tanke på prisutvecklingen på HVO, möjligheten att sänka kollektivtrafikens klimatpåverkan och nyttjande av de investeringar i depåer som måste göras, bör en högre andel utsläppsfria bussar vara möjlig. För övriga fordon bör Euro 6 vara lägsta nivå. Ett nytt direktiv för Euro 7 kommer dessutom att införas under den kommande avtalsperioden.

Fordon	Referensperiod 1 210802 - 251231		Referensperiod 2 20260101 - 20301231	
	Utsläppsnivå	Andel av fordonen	Utsläppsnivå	Andel av fordonen
Ren tung buss över 5 ton	Använder el eller alternativa drivmedel som åtminstone delvis ersätter fossila drivmedel	45%	El eller annat alternativt drivmedel	65 %
Utsläppsfri buss över 5 ton	Mindre än 1 gram koldioxid per kwh eller per Kilometer	Minst hälften av de rena bussarna, d.v.s. 22,5 %	Mindre än 1 gr co2/Kwh co2/Km	Minst hälften av de rena bussarna, d.v.s. 32,5%

Beräknat på nuvarande fordonsflotta (första referensperioden)		
	Antal bussar	Antal klass 1
Antal bussar ca	275	85
45% Andel rena bussar enl lag		40
22, 5 % andel utsläppsfria bussar enl lag. (max 1g (Co2/kWh)		20

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

3.13 Infrastruktur

Trafikverket och kommunerna ansvarar för kollektivtrafikens infrastruktur. I det ingår hållplatser, bytespunkter, resecentrum, informationstavlor och digitala presentationsenheter. I några fall har kommunerna även ansvar för depåer.

Infrastruktur som kan påverkas av upphandlingen är:

Förändring	Depåer	Resecentrum	Bytespunkter	Hållplatser	Gator
Nya drivmedel	Ombyggnad	Elladdning	Ev elladdning	--	--
Ändrade linjesträckningarr	---	Omskytning	Omskytning	Eventuell omskytning Nya hållplatser och borttagande av tidigare lägen	Bussgata
Kortare restider / ökad framkomlighet	----	----	---	Färre hållplatser vissa sträckor	Företräde, signalprio, bussgator etc

Dialog om investeringsbehov på grund av upphandlingen bör ske med kommunerna i samband med budgetdialog 2025. I vissa fall kan förutsättningar finnas för ansökan om statlig medfinansiering via den regionala transportplanen. KTM bör föra dialog med Regionen kring hur medlen för kollektivtrafikåtgärder ska nyttjas 2025 - 2207.

3.14 Resecentrum, bytespunkter och hållplatser

Befintlig infrastruktur bedöms till övervägande del kvarstå avseende resecentrum bytespunkter och hållplatser. I de fall förändringsbehov uppstår får dialog föras med berörd kommun i budgetdialogerna.

Underhållet av länets hållplatser är eftersatt. KTM finansierar och monterar topptavlor. Kommunerna finansierar uppsättning av stolpar och annan utrustning även på Trafikverkets vägar. I det fall KTM och medlemmarna avsätter resurser för att åtgärda hållplatsstandarden bör detta ske senast sommaren 2027 inför trafikstarten. En inventering kan behöva utföras kopplat till upprustningen.

3.15 Övriga lokalfrågor

För verksamhetens bedrivande finns behov av depåer, olika typer av rastlokaler och toaletter. Upphandlingsunderlagen bör redovisa lokaler som kan nyttjas för verksamheten och villkoren för detta.

3.16 Kris, beredskap och säkerhetsskyddslagstiftning

Kommunalförbundets verksamhet har stor betydelse för att upprätthålla eller säkerställa viktiga samhällsfunktioner. Frågan om kommunalförbundets roll i totalförsvaret behandlades av direktionen den 24 mars och den 25 september 2023. Region

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriegatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Västernorrland har därefter initierat en kartläggning som ska beskriva var planerings- och ledningsansvaret ligger samt rekommendera förändringar i syfte att stärka Västernorrlands arbete med civil beredskap kopplat till kollektivtrafik. Kommunalförbundet deltar i denna kartläggning.

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att utreda vilket grundläggande beredskapsansvar kommuner och regioner bör ha inför och under fredstida kriser och höjd beredskap. Utredningstiden har förlängts till sista september. Svensk kollektivtrafik inväntar utredningens resultat.

Resultaten från pågående utredningar och kartläggningar kommer att påverka kraven i upphandlingsunderlagen. Även säkerhetsskyddslagstiftningen och eventuella behov av säkerhetsskyddsanalys kan komma att påverka upphandlingsunderlagens utformning.

3.17 Arbetsrättsliga villkor, arbetsplatskontroller och verksamhetsövergång

KTM:s bedömning är att trafikföretagen har kollektivavtal och därmed omfattas av bl.a. förhandlingsskyldighet vid anlitandet av underentreprenörer. Upphandlingsmyndigheten har inte tagit fram några arbetsrättsliga villkor för bussförare i kollektivtrafik då myndigheten gör bedömningen att det är låg risk för oskäligen arbetsvillkor på en nationell nivå.

Eventuellt kan det ändå vara motiverat att ställa krav på arbetsrättsliga villkor för exempelvis bussförare hos underleverantörer samt för arbetstagare som hos underleverantörer utför städtjänster. Kraven bör i så fall ställas så att de träffar trafikföretaget och dess underleverantörer i alla led.

Eventuella krav på detta område ska förknippas med krav på trafikföretaget att på KTM:s begäran redovisa hur villkoren efterlevs samt skyldighet att möjliggöra för KTM att själv eller genom ombud utföra inspektioner på plats hos trafikföretaget och/eller underleverantörer till trafikföretaget för att säkerställa att villkoren efterlevs (arbetsplatskontroller). Sådana kontroller kan även tjäna syftet att stävja ekonomisk brottslighet och användning av illegal arbetskraft.

Upphandlingen av Busstrafik 2027 aktualiserar också frågan om verksamhetsövergång. En verksamhetsövergång enligt lagen om anställningsskydd (s.k. "LAS-övergång") förutsätter att vissa kriterier enligt lag och praxis är uppfyllda. Det är den till vilken en verksamhet har överförs (dvs. den potentiella nya arbetsgivaren) som ansvarar för bedömningen av om kriterierna är uppfyllda eller ej och ansvarar för att denne inte bryter mot lagstiftningen.

Det är således inte den upphandlande enheten som bestämmer om det skall vara en LAS-övergång, utan det avgörs av lag och praxis.

Om den upphandlande enheten ställer krav på verksamhetsövergång men kriterierna enligt lag och praxis inte är uppfyllda skulle kravet kunna anses vara oproportionerligt och strida

TJÄNSTESKRIVELSE

mot upphandlingsreglerna. Krav på verksamhetsövergång ska därför inte ställas i upphandlingen.

3.18 Sanktionerna mot Ryssland och Belarus

EU har beslutat om sanktioner mot Ryssland och Belarus till följd av Rysslands aggression mot Ukraina. Ur ett upphandlingsperspektiv handlar det om:

- Förbud att tilldela och fullgöra offentliga kontrakt med ryska leverantörer
- Förbud mot betalning till vissa personer och organisationer
- Importförbud av vissa varor och sammanhörande tjänster

Anbudsgivare bör upplysas om sanktionerna och deras påverkan på upphandlingar. I upphandling bör krav ställas på att anbudsgivare ska

- Intyga att varken anbudsgivaren eller det tänkta kontraktsförhållandet direkt, eller indirekt, omfattas av sanktionerna
- Hålla den upphandlande organisationen informerad om relevanta förhållanden
- Samarbeta i frågor som rör efterlevnaden av sanktionerna.

3.19 Affärsmodell och pris- och ersättningsmodell

Trafikavtalen ska utformas som produktionsavtal utan resandeincitament (ökad ersättning vid ökat antal resande). Det främsta skälet är att KTM vill förbehålla sig frihet att göra ändringar i trafiken och taxorna vilket kan påverka antalet resande inom ett ingånget avtal och leda till krav på kompensation från trafikföretaget. Likaså kan avtal med resandeincitament leda till krav på kompensation på grund av faktorer som står utanför såväl KTM:s som trafikföretagets kontroll och som påverkar antalet resande inom ett visst avtal.

Trafikföretagets ersättning ska baseras på utförd produktion av trafik och ska medge att KTM gör förändringar av trafiken med förutbestämd påverkan på trafikföretagets ersättning (förändringspriser som gäller för nettotrafikförändringar av viss omfattning, s.k. frivolyt). Trafikföretagets ersättning ska indexeras med tillämpning av rekommendationer från det branschgemensamma indexrådet.

I upphandlingen ställs de grundläggande kraven på kvalitet i utförande av trafikuppdraget. Till ersättningsmodellen ska fogas sanktioner (punktvitet) till vissa specifika brister i utförandet såsom exempelvis inställd trafik, brister i fordonen, punktlighet, samt mer övergripande sanktioner mot andra brister i utförandet.

Trafikavtalen kommer att spänna över en relativt lång tid varför det är svårt att i förväg peka ut särskilda insatser från trafikföretagets sida som motiverar bonus. För det fall att KTM som beställare under avtalstiden identifierar områden på vilka trafikföretagets utförande av uppdraget behöver utvecklas och det saknas möjligheter att med hänvisning

TJÄNSTESKRIVELSE

till de krav som ställts i upphandlingen kräva förbättring kan det under avtalstiden övervägas att introducera någon form av bonus i det aktuella avseendet.

3.20 Kvalificeringskrav

I upphandlingen får krav (kvalificeringskrav) ställas på de företag som kan komma att tilldelas kontrakt (trafikavtal) avseende behörighet att utväga yrkesverksamhet (t.ex. trafiktillstånd), ekonomisk och finansiell ställning (t.ex. omsättningskrav) samt teknisk och yrkesmässig kapacitet (t.ex. erfarenhet av att bedriva kollektivtrafik med buss).

Upphandlingen förväntas omfatta ett flertal kontrakt av varierande storleksordning. De kontrakt som innefattar att trafiken ska utföras med nollutsläppsfordon kan innebära särskilda utmaningar för trafikföretaget, medan ett mindre avtal avseende exempelvis skolskjuts med buss innebär utmaningar av mindre omfattning.

De krav som ställs ska vara lämpliga för att säkerställa att de trafikföretag som tilldelas kontrakt har de förmågor som krävs för att utföra det tilldelade kontraktet.

Kvalificeringskraven ska därför i möjligaste mån vara anpassade till kontraktets föremål.

Utöver formella krav som trafiktillstånd m.m. föreslås att kraven avgränsas till att trafikföretaget har erfarenhet av att bedriva trafik i motsvarande omfattning som den trafik som anbudet avser samt krav på omsättning av busstrafik som står rimlig i proportion till anbudets omfattning.

3.21 Kombinationsanbud

Möjligheten att avge kombinationsanbud syftar till att fånga upp fördelar som kan komma av att ett trafikföretag samordnat utför flera kontrakt och därför kan erbjuda ett bättre pris.

Kombinationsanbud som avser flera avtal om allmän trafik ska vara möjligt. Det ska även eftersträvas att möjliggöra kombinationsanbud som avser både skolskjuts trafik och allmän trafik. I det senare fallet finns emellertid komplikationen att avsikten är att respektive kommun ska vara avtalspart i skolskjutsavtalen och svara för förvaltning och administration av dessa avtal. Det kan över avtalstiden innebära osäkerheter om samordningsfördelarna då kommunerna råder över skolskjutsavtalen och KTM över avtalen om allmän trafik. Vissa samordningsfördelar t.ex. beträffande depå och fordon kan trots det vara av varaktig karaktär. Hur detta ska lösas i upphandlingen får bli föremål för senare överväganden.

3.22 Anbudsutvärdering

Anbudet ska utvärderas utifrån det ekonomiskt mest fördelaktiga på grunden av de priser som lämnas för utförande av trafiken samt förändringspriser avseende tidtabellstimmar, tidtabellskilometer och fordon.

- o -

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
 Box 143
 841 22 Ånge

Besöksadress:
 Viktoriagatan 16
 872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
 222000-2923

Webb/e-post:
 registrator@dintur.se
 www.dintur.se

Camilla Norberg

Camilla Norberg
Date: 2024-05-28 09:03 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Stabsadministratör
Signed via account: camilla.norberg@dintur.se

John Åberg

John Åberg
Date: 2024-05-28 09:14 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Justeringsperson
Signed via account: john.berg@solleftea.se

Hans Forsberg

Hans Forsberg
Date: 2024-05-28 09:38 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Justerare
Signed via account: hans.forsberg@sundsvall.se

Sara Nylund

Sara Nylund
Date: 2024-05-28 11:14 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Ordförande
Signed via account: sara.nylund1@rvn.se

Eva Mörk Månsson

Eva Mörk Månsson
Date: 2024-05-28 13:21 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: eva.mork-mansson@politikerange.s